

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 8 lutego 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że M. T. nie podlega ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek R. T. (1) z siedzibą w M. ul. (...) w okresie od 11 czerwca 2007 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku oraz że M. T. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu jako osoba współpracująca z prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą R. T. (1) w okresie od 11 czerwca 2007 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku. Decyzją tą zostały również ustalone podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne jako dla osoby współpracującej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w toku kontroli przeprowadzonej u płatnika składek R. T. (1) z siedzibą w M. ustalił, że dnia 11 czerwca 2007 roku prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą R. T. (1) zawarła umowę o pracę na czas nieokreślony ze swoim mężem M. T., któremu powierzono stanowisko kierowcy. Tego samego dnia jako płatnik składek R. T. (1) zgłosiła M. T. jako pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, natomiast wyrejestrowania z nich płatnik składek dokonał w dniu 4 listopada 2016 roku. W ocenie organu rentowego obowiązki M. T. cechowały się stałością, częstotliwością, pewną samodzielnością, jego praca miała wartość ekonomiczną i w dużym zakresie przyczyniła się do funkcjonowania firmy. Organ rentowy podał również, że wynagrodzenie przyznane ubezpieczonemu wpływało do majątku wspólnego małżonków, więc stan majątkowy przedsiębiorcy byłby niższy w przypadku zatrudnienia pracownika z zewnątrz. Ponadto, wskazał, że R. i M. T. pozostają w związku małżeńskim od dnia 27 sierpnia 1988 roku, zamieszkują we wspólnym domu i prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. W ocenie organu rentowego zachodziły wszelkie podstawy do uznania, że M. T. współpracował ze swoją żoną przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, co na gruncie ubezpieczeń społecznych powoduje zmianę umowy o pracę na stosunek współpracy.

(decyzja w aktach ZUS)

Decyzjami nr (...) z dnia 8 lutego 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił należne kwoty składek płatnika składek R. T. (1) z siedzibą w M. na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w toku kontroli przeprowadzonej u płatnika składek inspektor kontroli ZUS ustalił, iż nieprawidłowości w naliczeniu składek na te Fundusze w okresie od czerwca 2007 roku do czerwca 2016 roku wyniknęły na skutek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych M. T. jako pracownika, podczas gdy podczas kontroli stwierdzono, że winien on podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

(decyzje w aktach ZUS)

W dniu 10 marca 2017 roku R. T. (1) wniosła odwołanie od powyższych decyzji, zaskarżając je w całości. Podniosła, że brak było jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do ich wydania. Podkreśliła, że M. T. zgodnie z zasadą swobody umów mógł być zatrudniony przez nią jako pracownik. Wskazała, że przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie nakazują osobom spełniającym określone kryteria zostania osobami współpracującymi, jeżeli chcą świadczyć pracę na rzecz osób prowadzących działalność gospodarczą. Podniosła, że nie ma przeszkód prawnych do tego, żeby osoba prowadząca działalność gospodarczą mogła zatrudnić swojego małżonka na podstawie umowy o pracę. Podała, że M. T. wykonywał swoje obowiązki pracownicze w ustalonym czasie pracy, podpisywał listy obecności, prowadzona była jego dokumentacja pracownicza, w tym karty urlopowe i listy płac, otrzymywał od odwołującej wynagrodzenie, którego odbiór kwitował własnym podpisem, wystawiane były druki PIT, odprowadzano zaliczki na podatek, wielokrotnie w latach 2009-2011 M. T. przebywał na zwolnieniach lekarskich i w tym czasie otrzymywał zasiłek chorobowy i rehabilitacyjny, w ramach stosunku pracy został również skierowany do sanatorium. W konkluzji odwołująca wniosła o uchylenie wszystkich decyzji bądź zmianę decyzji nr (...) poprzez uznanie, że M. T. podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek R. T. (1) w okresie od 11 czerwca

2007 roku do 30 czerwca 2016 roku i uchylenie decyzji nr (...), oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów niniejszego postępowania.

(odwołanie – k. 3-5)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

(odpowiedź organu rentowego na odwołanie k. 7-8)

W dniu 10 marca 2017 roku M. T. wniósł odwołanie od decyzji ZUS z dnia 8 lutego 2017 roku nr (...), zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie bądź zmianę poprzez uznanie, że odwołujący podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek R. T. (1) w okresie od 11 czerwca 2007 roku do 30 czerwca 2016 roku oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów niniejszego postępowania. W uzasadnieniu odwołania powołał te same argumenty, co R. T. (1).

(odwołanie – k. 12-14)

W odpowiedzi na odwołanie M. T. organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

(odpowiedź organu rentowego na odwołanie - k. 16-17)

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2017 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim połączył sprawę z wniosku M. T., prowadzoną za sygnaturą V U 554/17, ze sprawą z wniosku R. T. (1), prowadzoną pod sygnaturą V U 555/17.

(postanowienie – k. 19)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. T. (1) od dnia 1 grudnia 2001 roku prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) ul. (...)", w zakresie transportu drogowego towarów, z siedzibą w M., przy ulicy (...).

(bezsporne, a ponadto wydruk z (...) w aktach ZUS)

W latach 1999-2005 M. T. prowadził działalność gospodarczą – hurtownię handlową. Działalność ta zakończyła się bankructwem, M. T. miał długi do spłacenia, w związku z czym leczył się w (...). Nie był w stanie pracować, wszystkie obowiązki przejęła jego żona. Od tamtej pory M. T. unika załatwiania spraw urzędowych.

(protokół przesłuchania M. T. – w aktach ZUS; zeznania M. T. – e-protokół rozprawy z dnia 14 lutego 2018 roku, 00:04:06-00:21:08)

Dnia 11 czerwca 2007 roku R. T. (1) zawarła umowę o pracę na czas nieokreślony ze swoim mężem M. T., któremu powierzono stanowisko kierowcy. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano teren całego kraju. M. T. został zatrudniony na 1/2 etatu, za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 470 zł. Tego samego dnia R. T. (1) jako płatnik składek zgłosiła M. T. jako pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

(umowa, protokoły przesłuchania R. T. (1) i M. T. - w aktach ZUS, zeznania M. T. – e-protokół rozprawy z dnia 14 lutego 2018 roku, 00:04:06-00:21:08)

Do obowiązków M. T. należało: prowadzenie pojazdu, załadowanie i rozładowanie oraz nadzór nad załadunkiem i rozładunkiem towarów, czynności spedycyjne, obsługa codzienna pojazdu, utrzymanie pojazdu w czystości, dokonywanie doboru kierowców do konkretnych zleceń, przywożenie z Ł. dokumentów związanych z prowadzeniem firmy, dostarczanie pojazdów w awaryjnych sytuacjach do punktów naprawczych.

(zakres czynności pracownika, protokoły przesłuchania R. T. (1) i M. T. - w aktach ZUS)

Na mocy porozumienia zmieniającego warunki umowy o pracę z dnia 31 grudnia 2007 roku dla M. T. został ustalony czas pracy w pełnym wymiarze i wynagrodzenie miesięczne brutto w wysokości 1 126 zł. W kolejnych latach – do 2016 roku, sukcesywnie podwyższane było wynagrodzenie M. T. za wykonywaną pracę. Obecnie świadczy on pracę od rana do godziny 15.00-16.00.

(porozumienie zmieniające warunki umowy o pracę, pisma zawierające informację o podwyższeniu wynagrodzenia, protokół przesłuchania M. T. - w aktach ZUS)

W stosunku do M. T. były prowadzone listy płac oraz roczna i miesięczne ewidencje czasu pracy, wystawiane były informacje o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy, uwzględniające należności ze stosunku pracy (PIT-11). Urlopy były mu udzielane na podstawie pisemnych wniosków o urlop złożonych na stosowanych u pracodawcy drukach, były one uzgadniane z R. T. (1). M. T. nie miał dostępu do pieniędzy firmowych.

(listy płac w aktach ZUS, ewidencje czasu pracy, informacje PIT-11, wnioski o urlop, protokół przesłuchania M. T. – w aktach ZUS, zeznania M. T. – e-protokół rozprawy z dnia 14 lutego 2018 roku, 00:04:06-00:21:08)

R. T. (1) prowadzi działalność tylko w Polsce. Usługi świadczone są w godzinach od 9.00 do 17.00, ale w przypadku zleceń zdarza się, że czas pracy jest ruchomy. R. T. (1) w swojej firmie zajmuje się pozyskiwaniem zleceń (głównie przez Internet), przekazywaniem ich kierowcom, zarówno w formie telefonicznej, jak i poprzez pocztę elektroniczną. Obecnie najczęściej to firmy spedycyjne zgłaszają się do R. T. (1) same. Większość osób na stanowisku kierowcy zatrudniana jest przez nią w oparciu o umowy zlecenia. R. T. (1) zatrudniona jest ponadto na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w (...), dojazd do miejsca świadczenia pracy w ramach tej umowy – do W. – zajmuje jej 1,5 godziny w jedną stronę. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej R. T. (1) nie ma swojego zastępcy. Wszystkie sprawy załatwia sama, telefonicznie i poprzez pocztę elektroniczną. Zdarzało się, że jeśli zepsuł się samochód, to M. T. zaprowadzał go do warsztatu, przywoził z Ł. dokumenty, dokonywał doboru kierowców.

(protokoły przesłuchania R. T. (1) i M. T. – w aktach ZUS, zeznania M. T. – e-protokół rozprawy z dnia 14 lutego 2018 roku, 00:04:06-00:21:08)

R. i M. T. pozostają w związku małżeńskim od dnia 27 sierpnia 1988 roku. Na mocy aktu notarialnego z dnia 2 listopada 2005 roku obowiązuje między nimi ustrój rozdzielności majątkowej.

(akt notarialny, protokoły przesłuchania R. T. (1) i M. T. – w aktach ZUS)

R. i M. T. nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, co ma związek ze stanem zdrowia psychicznego, w jakim znalazł M. T. po upadku prowadzonej przez niego do 2005 roku działalności gospodarczej. Małżonkowie mieszkają razem w domu położonym w M. przy ulicy (...), stanowiącym własność R. T. (1). Do domu prowadzą dwa wejścia, oboje małżonkowie mogą korzystać z każdego z nich. W domu znajdują się dwie łazienki - również do wspólnego użytku, oraz jedna kuchnia, w której R. i M. T. mają osobne półki w lodówce i każde z nich gotuje dla siebie. Każde z nich również dokonuje zakupów rzeczy codziennego użytku dla siebie. Rachunki za energię elektryczną uiszcza M. T., natomiast w pozostałym zakresie dom utrzymywany jest przez R. T. (1), jej mąż dokłada się do rachunków w miarę możliwości.

(protokoły przesłuchania R. T. (1) i M. T., oświadczenie z dnia 3 czerwca 2008 roku – w aktach ZUS, zeznania M. T. – e-protokół rozprawy z dnia 14 lutego 2018 roku, 00:04:06-00:21:08)

Pismem z dnia 14 marca 2008 roku R. T. (2) zwróciła się do ZUS – Inspektoratu w S. – o udzielenie odpowiedzi, czy prawidłowo został zgłoszony jej mąż M. T. jako pracownik od dnia 11 czerwca 2007 roku. Do pisma załączyła akt notarialny z dnia 2 listopada 2005 roku (Rep. A Nr 5366/2005), wyłączający majątkową wspólność ustawową pomiędzy nią a M. T.. W pisemnym oświadczeniu złożonym wobec ZUS w dniu 3 czerwca 2008 roku, R. T. (2) podała, że nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego ze swoim mężem M. T.. W odpowiedzi na powyższe pisma, w

piśmie z dnia 12 czerwca 2008 roku ZUS – Wydział Rozliczeń Kont Płatników Składek i Ubezpieczonych oraz (...) Dochodów, poinformował R. T. (1), że w związku z oświadczeniem złożonym przez nią dnia 3 czerwca 2008 roku, stwierdza się, że M. T. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z poprawnym kodem tytułu ubezpieczeń, tj. jako pracownik.

(pismo z dnia 14 marca 2008 roku, akt notarialny, oświadczenie, pismo ZUS – w aktach ZUS)

Dnia 4 listopada 2016 roku R. T. (1) dokonała wyrejestrowania M. T. jako pracownika z ubezpieczeń społecznych.

(decyzja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS oraz w oparciu o zeznania płatnika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy. Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku k.p., przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania.

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Elementem charakterystycznym umowy o pracę jest wykonywanie pracy w ramach podporządkowania pracowniczego i pod kierownictwem pracodawcy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej usus), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Osoby te podlegają również obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu (art. 12 ust. 1), natomiast ubezpieczeniu chorobowemu podlegają one dobrowolnie (art. 11 ust. 2). Ubezpieczeniom tym osoby współpracujące podlegają od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności do dnia zakończenia tej współpracy (art. 13 pkt 5). Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Zgodnie z art. 8 ust. 11 ustawy za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Status osoby współpracującej nie został zdefiniowany. Pomocą przy wyjaśnieniu przedmiotowego pojęcia służy orzecznictwo. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 2016-04-15, III AUa 1730/15 wskazano, iż według art. 8 ust. 2 usus, jeżeli pracownik, o którym mowa w ust. 1 tego przepisu spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, wskazane w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych - jest traktowany jako osoba współpracująca. Cytowana ustawa nie zawiera legalnej definicji „współpracy przy prowadzeniu działalności”, definicja ta została wypracowana przez orzecznictwo Sądu Najwyższego, który, przykładowo, w wyroku z dnia 6.01.2009 r. (II UK 134/08, OSNP 2010/13-14/170) uznał, iż cechami konstytutywnymi pojęcia „współpraca przy działalności gospodarczej”, o której mowa w 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są występujące łącznie:

- a) istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego,
- b) bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej,
- c) stabilność i zorganizowanie oraz
- d) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót.

Za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych uznać zatem należy taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.05.2008 r., II UK 286/07, OSNP 2009/17-18/241). Warunkiem przy tym, jaki jest konieczny do uznania danej osoby za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, jest zaliczenie tej osoby do kręgu osób najbliższych dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Za osobę tę może być uznana tylko osoba, która poza łączącym ją z prowadzącym działalność gospodarczą pokrewieństwem, pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego oznacza natomiast wspólne zamieszkiwanie tych osób połączone ze wspólnym zaspokajaniem potrzeb życiowych, czyli ścisłą współpracą w załatwianiu spraw związanych z codziennym prowadzeniem domu (np. zakupy, opłata rachunków). Jak wskazuje się w orzecznictwie (por. uzasadnienie do wyroku SN z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 56/95) - co trafnie podkreślał Sąd I instancji - ocena, czy osoba „pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym” zależy od okoliczności konkretnego przypadku, przy czym sam fakt wspólnego zamieszkiwania nie może tu mieć decydującego znaczenia (...). Cechami charakterystycznymi dla prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego może być udział i wzajemna ścisła współpraca w załatwianiu codziennych spraw związanych z prowadzeniem domu, niezarobkowanie i pozostawanie w związku z tym na całkowitym lub częściowym utrzymaniu osoby, z którą się gospodarstwo domowe prowadzi, a wszystko to dodatkowo uzupełnione cechami stałości, które tego typu sytuację charakteryzują”. Tym samym przyjąć należy, iż współpracujący to członkowie najbliższej rodziny, pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, przyczyniający się do prowadzenia działalności, działający na rzecz i w imieniu osoby prowadzącej działalność, zaangażowani w prowadzenie tej działalności.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że pomiędzy R. T. (1) prowadzącą działalność gospodarczą a jej mężem M. T. istniał stosunek pracy. Płatnik powierzył odwołującemu konkretne zadania do realizacji, wskazał precyzyjnie zakres jego obowiązków związanych z powierzonym mu stanowiskiem kierowcy. M. T. otrzymywał określone w umowie wynagrodzenie za świadczoną pracę, były wobec niego prowadzone listy płac, ewidencje czasu pracy, wystawiane były informacje

o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy, uwzględniające należności ze stosunku pracy (PIT-11). Urlopy były mu udzielane na podstawie pisemnych wniosków o urlop złożonych na stosowanych u pracodawcy drukach i były one uzgadniane z R. T. (1). Istnieje zatem szereg okoliczności wskazujących na ściśle pracowniczy charakter powierzonych M. T. przez płatnika zadań. Podkreślić przy tym należy, że brak jest jakichkolwiek formalnych przeciwwskazań do zatrudniania osób bliskich w ramach stosunku pracy, a z faktu pozostawania w małżeństwie i równouprawnienia małżonków w małżeństwie nie wynika niemożność ukształtowania umów o pracę w sposób tworzący relację podporządkowania, stanowiącą cechę charakterystyczną stosunku pracy (tak wyrok NSA w G. z dnia 6 listopada 2002 r., I SA/Gd (...); wyrok SN z dnia 19 września 2003 r., II UK 41/03; wyrok SN z dnia 1 września 2009 r., I UK 94/09).

Ponadto, wskazać należy, że praca wykonywana przez M. T. nie miała na tyle istotnego ciężaru gatunkowego, by można było ją uznać za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Sam fakt, że zdarzało się, że jeśli zepsuł się samochód, to M. T. zaprowadzał go do warsztatu, przywoził z Ł. dokumenty i dokonywał doboru kierowców, nie nadaje jego działaniom rangi współpracy, o której mowa w przytoczonych wyżej przepisach. Były to sytuacje incydentalne, powiązane w pewnym stopniu z faktem, iż odwołujący się pozostają w związku małżeńskim, ale nie można stwierdzić, że bez pomocy M. T. dochody z prowadzonej przez R. T. (1) działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewniało jej zatrudnianie jej męża. Organ rentowy nie wykazał tego rodzaju okoliczności.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej R. T. (1) nie ma swojego zastępcy i wszystkie sprawy załatwia sama, telefonicznie i poprzez pocztę elektroniczną. Fakt, że M. T. nie miał dostępu do pieniędzy firmowych, również przemawia za uznaniem wykonywanych przez niego obowiązków za mieszczące się w ramach stosunku pracy, nie zaś za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej. M. T. nie miał wpływu na kierunek czy sposób prowadzenia działalności gospodarczej przez R. T. (1), to ona zajmowała się pozyskiwaniem zleceń i załatwianiem najważniejszych spraw w firmie. Wykonywanie przez M. T. pracy miało miejsce w ramach podporządkowania pracowniczego i pod kierownictwem pracodawcy. On jedynie dobierał niekiedy kierowców, ale nie decydował o żadnych istotnych sprawach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Trzeba również zauważyć, że płatnik zwrócił się do ZUS o udzielenie odpowiedzi, czy prawidłowo został zgłoszony jej mąż M. T. jako pracownik od dnia 11 czerwca 2007 roku. Organ rentowy – w oparciu o załączony do tego pisma akt notarialny wyłączający majątkową wspólność ustawową pomiędzy odwołującymi oraz pisemne oświadczenie o nieprowadzeniu przez R. T. (1) wspólnego gospodarstwa domowego z M. T. – poinformował R. T. (1), że zgłoszenie to nastąpiło w sposób prawidłowy. Powyższe miało miejsce w 2008 roku i zastanawiające jest, z jakiego powodu po wielu latach organ rentowy zmienił zdanie.

Niezależnie od powyższego, poza wynikającym ze zgromadzonego materiału dowodowego charakterem działań podejmowanych przez M. T., kwalifikującym się w ocenie Sądu jako działania pracownika, zauważyć trzeba, iż jedną z przesłanek uznania członka najbliższej rodziny za osobę współpracującą jest prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego. Pojęcie to natomiast oznacza nie tylko wspólne zamieszkiwanie, ale również wspólne zaspokajanie potrzeb życiowych, czyli ścisłą współpracę w załatwianiu spraw związanych z codziennym prowadzeniem domu (np. zakupy, opłata rachunków), udział i wzajemną ścisłą współpracę w załatwianiu codziennych spraw związanych z prowadzeniem domu. Powyższe natomiast nie miało miejsca w przypadku M. i R. T. (1). Pozostają oni co prawda w związku małżeńskim, i zamieszkują w tym samym domu, ale obowiązuje między nimi ustrój rozdzielności majątkowej (na mocy aktu notarialnego z dnia 2 listopada 2005 roku) i nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Dom ten stanowi wyłączną własność R. T. (1), prowadzą do niego dwa wejścia, przy czym oboje małżonkowie mogą korzystać z każdego z nich. W domu znajdują się dwie łazienki - również do wspólnego użytku, oraz jedna kuchnia, w której R. i M. T. mają osobne półki w lodówce i każde z nich gotuje dla siebie. Każde z nich również dokonuje zakupów rzeczy codziennego użytku dla siebie. Jedynie rachunki za energię elektryczną uiszcza M. T., natomiast w pozostałym zakresie dom utrzymywany jest przez R. T. (1). Taka sytuacja, jak również zatrudnienie M. T. w ramach stosunku pracy i powierzenie mu obowiązków właściwych stanowisku kierowcy znajdują uzasadnienie w stanie zdrowia psychicznego, w jakim znalazł M. T. po upadku prowadzonej przez niego do 2005 roku działalności gospodarczej. Jako wysoce prawdopodobna jawi się Sądowi prezentowana przez odwołujących wersja wydarzeń, zgodnie z którą po zakończeniu

prowadzenia tej działalności M. T. nie chciał uczestniczyć w załatwianiu spraw urzędowych. Skoro leczył się w (...), uzasadniony wydaje się fakt, że nie był on w stanie zajmować się istotnymi kwestiami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, co również przemawia za uznaniem go za pracownika, a nie osobę współpracującą w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych .

Wskazać również należy, że do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie - bez żadnych ograniczeń - reguła wynikająca z art. 232 k.p.c. Ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie Sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Na powyższe wskazuje przepis art. 3 k.p.c., który stanowi, że to na stronach ciąży obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie, a nadto przepis art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu lub też zaoferowania dowodów nie pozwalających poczynić kategorię ustaleń lub budzących istotne wątpliwości obciążają stronę. Organ rentowy nie wykazał natomiast w niniejszym postępowaniu żadnych okoliczności świadczących o tym, by M. T. był osobą współpracującą ze swoją żoną w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Nie podjął żadnej inicjatywy dowodowej prowadzącej do udowodnienia zasadności podnoszonych przez siebie argumentów.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Mając na uwadze wynik postępowania oraz datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji, Sąd o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz R. T. (1) i M. T. kwoty po 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zarządzenie: Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć

pełnomocnikowi wnioskodawcy.